

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XV. Dom. II. Quadrages. Orci obsequia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XV.
DOMINICA II. QUADRA-
GESIMÆ.

Transfiguratus est ante eos. Matth. 17.

Orci obsequia.

Rectè *Dei simiam* dæmonem vocat (1) Vega, (1) Vega
Quid uid à Deo factum videt, æmulari satagit. Legit in Judic. 9.
pridem *simiam* (2) cùm illas voces jactaret, *ero* (2) Isa. 14.
similis altissimo, at vidit se graviter delusum, votis
unâ & cælò excidisse, avernò mersum cum tota
phalange. Hinc currentem in horam profultat, ac *Dei simiam*
mentitur. Habet Deus suos Prophetas, & hos sibi dæmon
vendicat. Habet Deus Apostolos & Martyres suos, & his
dæmon gaudere videtur. Habet Deus tot vernas ac famulos
suos in cœnobiis toto orbe dispersis, & his mendax orcus gloria-
tur. Miracula Deus operatur, hæc imitari satagit *simius*
acheron. Hodie coram suis transfiguratus est Servator, hanc
ergò transfigurationem etiã dæmon representat. Quomodo?
quando? mox dicitur.

Habet hic suos quoque Prophetas, famæ ac nominis
alieni rotores, seu stygios detractores, qui alterius virtutem
nigris carbonibus conspurcant, de rebus alienis modò tantum
divinatoriò disputantes, ac mille mendacia de vicino tanquam
primæ veritatis oracula spargentes, ut odium exfaturetur,
ut fide sua & autoritate destituatur &c.

Habet suos quoque Apostolos, mordacissimos calumniato-
res, vitæ ac famæ truculentos prædones, pietatis ac mutuæ
charitatis hostes, falsis criminationibus innocentiam contaminan-
tes, flagitia ipsis propria in optimi Metelli humeros detorquen-
tes; huc loci spectant impii adulatores, animò duplices palpones,
homines bilingues, susurriones, ore aureo præsentem celebrantes,
absentem stygia dicacitate proscindentes; de quibus pridem
Deus

A.
Dæmon
Dei Simiæ
est.

B.
Habet suos
Prophetas.

C.
Habet suos
Apostolos.

(3) Prov.
8.(4) Hug. in
Evang.D.
Habet suos
MM.(5) S. Basil.
hom. 21.(6) Jo.
Tollen. in
Eccle. c. 3.
f. 6.

Deu. (3) *os bilingue detestor*; in quæ verba hunc in sensum (4) Hugo glossatur: *detestatur os bilingue tanquam monstrosum os; quidem monstrosius, quam habere duo ora & duas linguas: tales sunt animò duplices & loquaces, qui modo detrahunt, modo adulantur, mel simul & venenum una sub lingua gerentes, unde hi proprie sunt Apostoli diaboli, & potest dici de ipis: loquebantur variis linguis ps: do-Apostoli magnalia Dei.*

Diabolici Martyres sunt, avari eucliones, impudentes proci & procx, superbi thraones, ebrii & gulosi glutones, tabacarii fratres & hypocritæ, ira & rancore perciti verberones. Avarus nunquam ad satietatem cibatur, nisi quando ad vicini mensam invitatur, ubi gratis datum est pellem morticinam farcire: diu noctuque curis angitur, quibus artibus & technis peculium liberis augeatur, qui fortè pro anima ejus nec unam rolarii decadem evolvent, ut taceam anniversarios. Horum angores bellè descripsit (5) Basilius: *canis latrat? furem adesse putat euclio. Mus strepit? avari cor salit. Grandes filios ut insidiatores aspicit.* Novit talem diaboli Martyrem, tenacissimum euclionem Joannes Tollenarius Jesuita, prout ipse (6) memorat. Erat nobilis Belga Tollenarius patriâ Brugensis, qui se maxime binis ex capitibus ante alios omnes commendabilem reddidit. Primum Caput fuit, quod post administratum Belgicæ Provincialatum, se ultrò ad tradendam publicè doctrinam Christianam accingeret, & hanc spatham pluribus annis ferventissime tueretur, rarò admodum inter sui similes exemplò. Alterum fuit, quod ægri paulo antè Sacro Epulò refecti recentem vomitum imperterritus hauriret; hic tantæ virtutis Vir suo in Ecclesiaste Alexandro VII. Summ. Pontif. transcripto, palam fatetur, fuisse suò ævò sibi probè comperitum Senem in Belgio, qui jam octogenariò major, capite toto candidus, & vultu rubicundus, uno mucidi panis & casei obsoleti frustillò armatus viginti milia germanica pedes excurreret; divertit hic senecio fortè in rurali popina, ubi panis & casei bos protraxit, & ut opiparè viveret, mediam cerevisiæ mensuram exhaustit. His pedes ad expediendum iter animabat; ut enim se modica carne aut jusculo reficeret, bursæ inedia non indulgit; cum tamen ut hospes ipse Patri retulit transeunti, primum ante octiduum etiam

etiam senis filius cum curribus & equis hic loci diverterit, & unò prandio ultra 30. florenos dilapidarit. Habuit senex iste hanc unam prolem, filium prodigum, cui ex immani, quam passus est, inedia, & sui perpetua emaciatione in parata moneta centum millia aureorum reliquit. Opt. AA. quis hunc stolidissimum senem non dicat diaboli martyrem, qui ut lucrum auget, ita vires suas detrivit pedes, & mucido pane inediã fugavit. Utinam hic solus senecio immanium stultorum syllabo, aut martyrum diabolicorum catalogo nomen proprium infereret; at vereor, ne plures sui similes reperiãt germanos, palmã hujus infames candidatos.

Quantis quãso sumptibus & expensis pluribus aliis carnea stat voluptas! hem! quanto frigore constricti plateas noctu pererrant hircini flagrones, ut damas suas suavi musica contumulent! quot horis ille ad fenestram scorti sui grassante bruma rigescit! hem ut ille stolprio tecto capite, demisso vultu Bertam suam per primas ducit plateas tumultuante Cauro! Deo Eucharistico, aut Dei vicario Sacerdoti tantos jubeatur honores deferre, movebit acheronta. Prò! quã non pericula subeunt in lupã gratiam turpes proci! juvenis Leander nocte intempesta per maris undas ad cyprios ignes natando properat, ut suos amores insequatur; cùmque undã multã non possint extinguere flammã, fluctibus propè ac ventis obruendus identidem exclamat: *parcite dum propero, mergite dum redeo.* Galeatius Mantuanus Papiã ad imperium lupã, equo incitatò, se ex ponte in præterlabentem fluvium præcipitat. Alius crura sibi denuò frangi permittit, ut claudicatio tollatur, quã causa fuit, cur nuptias cum claudo contrahendas Berta rejiceret. Alius amasiã pectori hærentem acum deglutiit, alius pota meretricis sanitate totum vitrum in gratiam lupã dentibus comminuit & absumit. Hos nunquid martyres dixeris diabolicos?

Ah! quid non superbientes graculi & graculã patiuntur? quã enormiter latera & pedes coarctantur, ut graciles appareant domicellã! quanto frigore per hiemem pedum plantã ac genua excarnificantur, dum tandem hos thrasones incurabilis podagra corripiat? quot calamistris caput extollitur!

S

quot

quot ligulis in altum crista sublim atur! quantis impensis crines tornantur, aut pulvere piperantur futes capilli, ut adhuc à matre rubenter pulli, amissi & artium rudes aselli, aliquam à canitie auctoritatem emendicent, dum tandem & hi scabiem contrahant liquata pice curandam. Quanto gelu femine affliguntur, quæ in publicum digressæ collum & præcordia impia nuditate pervertunt; hæ omnes veri nominis martyres nuncupantur sed diaboli martyres, cui scandalosissime plures animas transcribunt. De gulonibus quid dicam? plures utique vitris quàm mari hauriuntur, at num idèò martyres salutentur? omninò; sunt martyres sed diabolici; quidquid enim mortis aut doloris, hydropis aut podagræ corpus infestat, ex gula & ebrietate promanat. Huc pariter spectant omnes hypocritæ, vani nominis aucupes, hoc ipso digni, quos suo inferat martyrologio dæmon.

(7) Pf. 71.

E.

Miracula.

(8) S. Bern.

Ser. de

util. verb.

Dom.

F.

Trans-

figurat se

miles in

lucis

Angelum

tenebrio.

Miracula patrare solius Dei est, teste (7) Psalmista: *qui facit mirabilia magna solus*. Æmulatur quidem suis pro viribus hæc quoque charismata procax sathan; at mera sensuum nostrorum ludificatio est, quæ cæcos mortales supplantat. Bernardo Authore (8) *transfiguratur se quidem malignus iste spiritus in Angelum lucis, ut virtutis simulationem plus noceat; sed & tunc quoque si diligenter animadvertimus, nunquam nisi amaritudinis & discordia semina spargit*. Finis ergo omnium harum transformationum, quas dæmon captat, unicus est, fallere mentiri, fucis & fraudibus animas prædari. Utut ergo se nobis exhibeat obsequiosum, & familiarem, ultimū ejus ut sic semper est perniciæ nostra. & ruina sempiterna. Fides ac fiducia communi ex diverbio, equum dissipat, rectius dixerò, animam in orcum præcipitat, si minima fides ac fiducia orco & orcinis obsequiis deferatur. Utut se pium simulet; utut opera urgeat charitatis; utut summi Dei gloriam promoveat &c. semper verum erit dicere: *latet anguis in herba; semper trito illo versu circumscribitur: hic niger est, hunc tu Romane caveo; ne tu pariter nigerrimis ab ipso carbonibus infectus, labem contrahas nullò ævò expungendam, prout multi damnò suo experti sunt sempiternò. Illipio & tenerimæ conscientia Viro, magni nominis ascetæ Valenti sapius tanquam*

quam lucis Angelus se spectandum præbuit, eumque in suis pietatis ac pœnitentiæ operibus perpetim roboravit; sed cur? ut tandem animo suo spiritum superbiæ valens reciperet, toties à cælestibus genis in solitudine sua visitatus. Hoc ut assequeretur, etiam ipsius Christi multis Angelis circumdati formam induit dixitque: placuit fides ac pietas tua etiam mihi; te proin coram visere statui & benedicere; prodi ac Deum tuum adora &c. sic dæmoni utroque genu lunato tantâ superbiâ intumuit, ut palam diceret, se nullius ope, nullius solatio indigere; hodie enim se ipsum Christum oculis spectasse. Inde sua mente ita motus & emotus est, ut Palladio teste (9) tanquam vesaniâ laborans etiam ferreis compedibus constringeretur. S. Wolfgango sociam operam contulit in extruendo sacello, quod meis hisce multoties spectatum adhuc hodie prostat; distat Salisburgô novem horis, eoque bis per annum nostra ex Parochia urbana supplicatio ducitur. At cur hic loci murarium egit Wolfgango? nullam ille operam homini collocat, nisi duplicatum inde scœnus orco excrescat; pactus est Satan, ut Wolfgangus primum ei peregrinum transcriberet. Condixit Sanctus, at precibus suis Sanctus Eremicola, qualis tunc erat Wolfgangus, evicit & obtinuit, ut erectô sacellô proxima è silva lupus peregrinum mentitus appropieraret; quô visô mox Sanctus ad Satanam: hem prædam tuam! cape quod tuum est, & vade. Hac mercede confusus Satan lupô in frustra disceptô, abiit excessit. Nulli labori dæmon parcat, ubi unica animâ in lucro reponitur. Væ adeò illis omnibus, qui Satanæ operâ utuntur, nisi vitæ sanctimoniâ cum Wolfgango sciat technas ejus annullare. Necdum annorum abiit Centuria, Monachii in Superiori Boica civis erat simplex aerectus, cui tamen multoties noctu velut Angelus lucis teterrimus Satan apparuit, qui eum constanter animavit, ut singulis noctibus antequam se lecto committeret, nudis ac flexis genibus, & brachiis expansis integrum rosarii psalterium evolveret; id pietatis Deo summoperè probari ac integerrimæ matri eju. Optimus civis evidenter persuasus Angelum hunc cælô lapsum esse, totis viribus se noctu in preces dedit, paulatim tamen ita vires suas enervavit, ut nec officinam suam

S à

obire,

(9) Pallad.
in Laus.
c. 31.G.
Dæmonis
obsequia
semper sint
suspecta.H.
Civis à pi
dæmonè
Monachii
deceptus.

obire, nec festis diebus ullam posset ecclesiam frequentare; ne verò orcinam fraudem deprehenderet, aut ex laboris defectu pusillanimis redderetur, iussit fucatus iste Angelus, ut die Sabbathi à gallina recens exclusum ovum aræ imponeret, & altera die restumeret ovum. Fecit imperata, & ecce ovum recepit aureum, quo decuplo plus refundi vidit, quam ipse manuali operâ lucrari potuisset. Sic sua in pietate roboratus, perrexit psalterium evolvere, donec re ad prudentem Confessarium delatâ, ipse hic conscientiæ arbiter viribus fractum domi viseret, & orci fraudem subodoratus coram ipso aureum ovum malleo diffringeret, & palam monstraret, nil præter horridas sordes & execrandam mephitim sub fucata auri forma delituisse, ut ann. perhibent (10) Monacenses Societatis. Hæc sibi quoque dicta probè notent illæ precatrices feminae, quarum tota perfectio juxta ipsarum prava judicia in precibus continuo deblaterandis consistit, interim ora & linguæ jam hunc jam illum & illam liberè produciunt. O quantum etiam has inter oratrices Bertas decepta est Virgo illa Gandensis, de qua Delrio refert (11) sequentia: hæc misella diu orationi vocabat, & sacra frequentabat; sed vel non satis exercitatum nacta est Confessarium, vel si nacta est prudentem, ei secreta sua spiritualia non omnia patefecit, aut benè monenti obsecundare noluit, (quorum postremum pluribus Bertis solenne, quæ sibi plus sapere videntur, quam omnes Theologi) quidquid horum fuerit, eam paulatim variis revelationibus etiam superbiæ spiritu inflavit dæmon; tandem, quod caput est, persuasit eam meritis ipsi quoque Deiparæ Virgini parem esse, unam fecunditatem illibatæ virginitati junctam deesse; si tamen in ceptis strenuè perrexerit, id quoque consecuturam. O vaferrimum commentum & ingenio muliebri splendide accommodatum! tanta cum esset, jam per annos aliquot se nullius confessionis indigam reputabat, neque tamen à sacra synaxi abstinebat. Quid multis? semel cum in templo sola versaretur, solito ardentius illud virginittatis maternitatis sociandæ beneficium postulabat, & mox hæc ab alto audiebat: bono sis animo dilecta, exorâsse te scias Deum, almpotentem; concessa tibi est unâ cum castimonia

(10) Ann.
S. c.
Colleg.
Monac. an.
1588.
(11) Delr.
disq. Mag.
l. 4. c. 1. q. 3.
f. 5.

Precatrix.
Berta.
horribili-
ter per
diabolum
aversa.

fœcunditatis prerogativa, quam petiisti: de cœlo te gravidam confide: commiscuit enim hæc inter oracula se cum vivo dæmone lucis Angelum mentito. Domum reverfa sensit uterum intumescere, expleto partus maturandi tempore, pium quemdam & prudentem civem adiit prægnans, rogans enixè ut intra domum ejus sibi parere liceat, arcanum fore stipulata: Civis nec credulus dictis de revelatione, neque tamen virginem domo excludere sustinuit, veritus, ne plebi novam criminandi materiam præberet, suscepit eam, adhibita obstetricæ fida, quæ partum exspectaret. Torquebatur hic loci horridis doloribus pænè quotidie, tandem pro humana prole, magnam fœdissimorum vermium copiam uterò effudit, quorum tam dirus erat aspectus, ut omnes exhorrescerent, tam teter & graveolens odor, ut tanto fœtore prope propius exanimarentur. His actis se tandem pessimè à Satana delusam esse intellexit misella, unâ manibus palpans superbix fructum, quem à superbiorum principe satana retulisset. Posse dæmonem semine humano aliunde transumpto & suis in caloribus retento in corpore pariter assumpto feminis comisceri, certum est ex Delr. Beierlinc, Scherer, & aliis pluribus. Sic ergò hujus Berthæ imprægnatio diabolica disputari haud potest. Nemo itaque huic nebuloni fidem habeat, licet nescio quæ spondeat, & ad opera quævis piissima obvius extimulet. Semper ille lucrum

Dæmon
Eleemosy-
nâ abutitur
ad perden-
das
animas.
(12) Did.
N. var. l. 10
(13) Bonc.
in Lib. Hist.

quærit animæ nostræ, quamcunque ille gratiam deferat. Quis tredat mali aliquid sub S. Eleemosyna delitescere, ut eâ possit Satanas abuti in perniciem plurium animarum. Nihil tam sanctum est, quod non suo fœtenti rostro irruat & conspurcet. Prout Didacus (12) Navarrus memorat, & ex eo atque aliis fide sua dignissimis AA. recenset Bonciarius (13) stabat in Alyernis Italiæ PP. Franciscanorum cœnobium ubi in summa orationis ac jejuniorum perenni studio diu noctuque Deo ardentissimè servitum. id cum orcus ultra ferre non possit, more suo servi formam induit dæmon, mentitur se Senis oriundum, & arcis Regulo, cui in votis erat fidus verna, sua commodè obsequia desert. Utuntur ipsi AA. hoc terminò *Reguli*. Quid rei ferat propriè, haud scio. Nec Reges nec Regulos jam à multo tempore in Italia substituisse,

S. 3.

certum

(14) Salm.
tam. 6. de
mir. tr. 9.

certum est ex historiis, ubi hoc nomen pridem evanuit. Quid vox illa *regulus* in Scriptura designet, novi quidem, an autem hic loci idem denotet, ausim affirmare. S. Irenæus per vocem *regulus* Joan. 4. *Centurionem* vult intelligi; Cornelius contra in Joan. *Nobilem* sumi vult, alii *Herodianum prætorem*. Salmeron (14) meminit olim *Reguli* nomine decoratos esse, quosvis vel urbium vel oppidorum præfectos & rectores, prout in Italia ferè quivis Urbis Parochus dici solet Episcopus. Quidquid sit, nolim de vocibus multum tricari. Satius in titulorum excessu hoc superbiente seculo erraverim, quàm in defectu. Hunc ergo *Regulum* posthac *Comitem* dicam *Italum*. Didacus servi nomen allégat, at *reguli* hujus nomen silentio involvit. Orcinus nequam se *Vulpium* dixit. Conveniunt rebus nomina sæpè suis. Vel ex nomine colligi poterat indoles vulpanserina; Hunc ad negotia domi forisque expedienda suis domesticis Comes accerset; *Vulpus* totò annò fidem atque operam suam ita *Comiti* probat, ut vel manibus palparet, solum hunc plus aliis tribus elaborare. Nihil hic *Vulpio* in omne negotium promptius, nihil illò expeditius. Fessus est *Comes*, se huic similem nunquam habuisse, nec inventurum, totum si orbem excutiat. Tot arduis etiam curis ritè probatum, tandem *Vulpium* in cubicularium suum reformat, inde suæ arcis etiam œconomum constituit. Verbò *Vulpus* iste *Comitis* animam ita lucratus est, ut crederet *Regulus*, se sine *Vulpio* nec iter adornare, nec pedem posse suis ædibus exporrigere; quin ipsa etiam arcana unì *Vulpio* detegebantur. Hæc erat bellissima occasio, quâ orcus claustralem disciplinam everteret. Erat multò antè in *Patres* rigidior *Comes*, & illis nihil unquam elemosynæ transmisserat, cum verò iterum iterumque oculis ex vicinia hi *Patres* objacerent, extulit sæpius coram *Regulo* *Vulpus* *Patrum* horum castimoniam, pietatem, patientiam, zelum, ea emphasi, ut tandem ex hoste intimus fieret amicus. Sic factum, ut ex arce frequentes elemosynæ ac liberales bellariorum suppetiæ in cœnobium transmitterentur, carnes, pisces, legumina, panis candicans & suavè mordicans falernum. Inde fratres non modò affluenter sed & lautè ac molliter vivere ceperunt. Alias inter causas cur *Sodoma* olim periret, ut *Ezechiel* (15) memorat, etiam fuit hæc affluen-

(15) Ezech.
16.

affluentia: sic loquitur Script. *hac fuit iniquitas Sodoma, saturitas panis & abundantia.* Ex gula nata est lascivia, quam Deus igne cælitus lapso extinxit. Hinc Israeiitis olim hoc salutare monitum Deus inculcavit: *attende (16) ne comedens & bibens & saturatus, obliviscaris Domini Dei tui.* At scimus fidenter monitos Deo suo recalcitrâsse. Sic iterum (17) Script. *manducavit & bibit & saturatus est & impinguatus & recalcitravit dilectus meus.* Huc huc pariter Vulpus respexit, cum liberalem elemosynam pro cœnobia urgeret. Sic disciplinam pessumdare, sic chororum evertere, sic jejunia tollere, sic preces turbare intendit; & fortè votorum suorum metam attigisset, nisi mature providus superior his malis obviâset. Erat vir iste apprimè religiosus, zelosus, legum studiosissimus sectator semper sobrius ac Divinis merfus, hostis irreligiôsæ computationis; vidit adeò quantocius hac effusa liberalitate licentiæ semper damnosa fores referari, vitæ spiritum luxari, cultum laxari cœnobiticæ disciplinæ, turbari chororum. His maturè resecan- dis, ipse statuit Comitè adire, eumque sua in arce coram salutare. Admissus agit primitus liberales gratias pro fusa charitate toti hactenus cœnobia impensa, at rogat simul, eâ impofterum abstinere, ac nihil ultra mittere dignetur, donec ipsi essent elemosinam rogaturi: lauritiâ & copiam non esse illorum, qui omnibus seculi deliciis spontè renuntiârunt, monasticæ disciplinæ & omnium virtutum principalem custodem esse *parsimoniam.* Subdit tandem, se cum suis vehementer mirari, unde tam profusa liberalitas profluxisset. *Faciâ, inquit Comes, quod vultis patres mei. Nihil ultra per meos mittam, donec petatur. Ceterum me vobis ita benevolam reddidit œconomus meus, negotiorum omnium strenuus curator, pius, sedulus & optimè toti cœnobia affectus; hic vestram familiam deprædicat constanter, atq; illas elemosynas Deo esse gratissimas, quæ huc transferrentur.* At ego, ait Guardianus, hunc ipsum libens viderem, acturus eidem pro tot beneficiis meritas grates. Vocatur jussu Reguli Vulpus, qui tamen mox tergiversari, alia ex aliis fingere negotia, quæ deserere haud posset, alio tempore auditurum, quid monachi imperarent. At moras increpante regulo & illius præsentiam urgente, comparuit tandem, in puncto à pio Cœnobiarcha agnitus, mox coram Regulo adjuratus est, ut palam fateretur, quò

(16) Deut.

8.

(17) Deut.

32.

L.

Per gulas
bellaria
totum
mona-
sterium
subruere
cogitat
orcus.

quo actu, quo consilio suum sit Comitum hortatus ad monachos omni benevolentia studio fovendos. Verum dicere coactus mendaciorum pater, mea inquit malignitas invidia stimulis succensa mihi persuasit, si castitatem & constantiam vestram expugnare vellem & funditus evertere pietatem, non alias ut machinas admoverem, quam largiorem in cibo & in potu luxuriam. Id mihi bellè successisset, nisi tu actum meum deprehendisses. Hæc inter suscitato enormi strepitu in auras abiit stygius veterator. En ut ipse orcus ipsa Eleemosynâ turpiter abutitur ad animas etiam in claustris perdendas.

Opt. AA. audio nonnullos mussare, capita video collidi. Id me tanget. Cur? dicent nonnulli, ubi tragicum hodie factum, singulis dominicis promissum. Esto de orco actum sit hæcenus & dolis ejus, nil tamen adhuc tragici auditum. Sto promissis, & ut hæc etiam vota expleam ad amissim, tragicâ historiâ hodiernum sermonem concludo, prout eam Delrio allègat (18) & Raynaudus: (19) Spadoci oppido Brandeburgico miles quidam per Marchiam iter faciens cum morbo impeditus detineretur, decumbere in loco coactus, crumenam suam militaribus prædis refertam hospitiæ tradit asservendam. Post aliquot dies sibi redditus faccum repetit. Mulier avaritiæ spiritu obsessa, tantam cum pecuniâ reddere nollit, cum viro suo statuit depositum negare constanter, & ejurare, se nihil unquam accepisse. Repetit adeò quod suum est perpetim miles, hospitiæ suo cum marito identidem negant pernegant, se quidquam pecuniarum vidisse vel manibus attrectasse, insuper mirati militis efrontè impudentiam, qui ausit petere, quod nunquam deposuisset. Miles rei indignitate commotus utrique perfidiam objicit; extruditur inde miles ædibus, quo scelere plus ultra miles irritatus, ante fores gladium stringit, & velut impetum facturus in virum, januam ferit. Hospes vicinorum fidem inclamat, queritur ædem oppugnari, de vi & impostura militem in curia accusat. Accurrunt sine mora lictores, & militem, quod vim fecisset publicam, in carcerem abstrahunt. Post aliquot dies oppidi Senatus aliò mittit facti totius narrationem, & sententiam expectat. Constat ædes publicas oppugnatas esse, illatam vim, hospitem vix fatum evasisse; vibratur itaque sententia, quâ morti miles adjudicatur. Nullus erat, qui pro misero milite causam suscipere-

(18) Delr.
difer mag.
l. 3. p. 1. q. 7.
f. 7.

(19) Rayn.
t. 13. de
pileo. sect.
10.

M.

Dæmon
agit advo-
catum, ut
animam
perjuri
cauponis
lueretur.

ret, offert se proin ipse dæmon captivo, eique palam ostendit, quâ sententiâ jam actu esset per alios fulminatus, & quâ craftina esset ab urbis Primoribus feriendus, spondet unâ se hoc eum periculo certò exemturum, si modò se velit diabolo transcribere. Horruit ad hanc vocem miles, potius se moriturum professus, quàm ut se orco committeret. Cùm videret actum agi dæmon, iterum iterumque ei certam spondet liberationem, sine ulla conditione, id tantùm cum milite paciscitur: si veneris, inquit, in iudicium, dic te imperitum esse forensium causarum & patronò egere, ibi & ego eminus stabo pileò tectus cœruleò. Pete ergò, ut me jubeant pro te causam dicere. Acceptat miles pactum sine ullo, ut credebat, lucro in dæmonem devolvendo. Altero die in iudicium miles educitur, adest etiam pileò tectus cœruleo dæmon. Petit actor ob vim publicam, capitali supplicio multari militem, miles contra petit publicè, ut sibi forensium negotiorum imperito militi liceat pro se advocatum eligere, qui militis nomine causam dicat publicè. Datur licentia, mox ergò advocatus ille pileò cœruleò tectus in medium provocatur; hic ita peritè, ita fortiter militem defendit, probatque ab hospite per vim ædibus extrusum militem fuisse & antè spoliatum, locum monstrat, ubi domi pecunia vi ablata delitesceret; id cùm hospes acerrimè negaret, se quoque diris omnibus palam devoveret, his tandem imprecationibus toti controversiæ finem imponit: *rapiat me vivum diabolus, si fallam*. Vix diras evomuit, hospitem irrui advocatus, teterrimum dæmonem representans, & cauponem abreptum cum fragore abstrahit, nullis uspiam reliquiis infelicissimæ orci victimæ relictis, nisi vestibus nonnullis ex aère in forum dejectis. Sic innocens miles non tantùm libertatem cum vita, sed bursam quoque cum pecunia recepit. Hem! quis jam fidem habeat diabolo? ardebat hic duas simul animas mactare, militis & cauponis; illa cùm stygios ungues eluderet, hanc saltem retinere contendit. Videant hîc irati, quàm periculosas voces evomant, in orcum provocant. Exuant potius hanc tetram consuetudinem, & se Deo, Reip. & Angelis commendent, à quibus singulis d ebus novum robur hauriant, quò totam stygem felicissimè triumphant. Amen.

T

Concio